

EL PARC NACIONAL DE YELLOWSTONE

El Parc Nacional de Yellowstone té quasi nou-centes mil hectàrees, un pressupost de setze milions de dòlars i una plantilla permanent de tres-centes set persones

(Foto: autor)

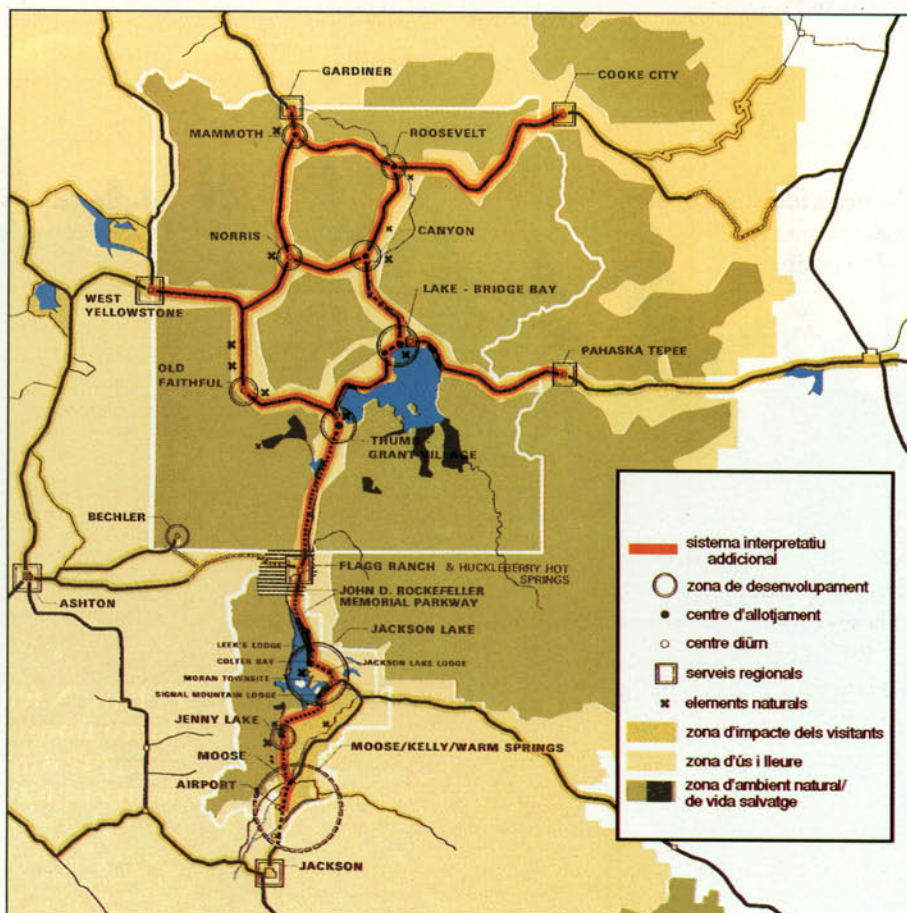


Foto 1: La zona d'Old Faithful, al voltant del guèiser del mateix nom, s'ha convertit en una de les àrees de major concentració de visitants

(Foto: autor)

Mapa 1: Mapa del parc de Yellowstone amb les diferents zones en què ha estat dividit per tal de facilitar la seva gestió

(Font: *Master Plan. Yellowstone National Park. United States Department of the Interior. National Park Service*)



EL PARC NACIONAL DE YELLOWSTONE

Passat, present i futur del pioner dels parcs nacionals

Rafel López i Monné
Llicenciat en Geografia
Col·laborador del Departament de Geografia
Universitat de Tarragona

Parlar de parcs nacionals i espais protegits és un fet comú en els darrers temps. La seva existència no representa, avui dia, un fet qüestionable. Hom accepta, sense reserves, la necessitat de preservar determinats espais naturals de la inèrcia transformadora i depredadora humana, que les societats actuals han portat fins als límits de la irracionalitat. Per bé que puguin complir altres funcions, aquestes "illes de natura", situades al mig d'entorns àmpliament transformats—quan no degradats—, han esdevingut museus d'història pretèrita, història natural, però història al cap i a la fi. Memòria d'allò que havien estat diferents medis, on l'acció antròpica era limitada o inexistents¹.

Els parcs nacionals van sorgir com un resultat pràctic de l'essència del pensament "conservacionista". L'origen d'aquesta ideologia es pot entreveure en filòsofs, naturalistes i viatgers de l'època il·lustrada; però fou a mitjans del segle XIX quan van començar a tenir rellevància algunes idees que trencarien amb la concepció que fins llavors s'havia tingut de les relacions home-natura. S'instava a no malbaratar els tresors de la naturalesa, i a recuperar, en canvi, el gaudiment de la seva contemplació, alhora que es propugnava la pràctica d'una explotació racional i equilibrada per evitar-ne el possible esgotament.

Va ser als Estats Units d'Amèrica on, anant més enllà de la pura especulació, aquests ideals van prendre forma amb la creació de parcs nacionals. Per primera vegada, paratges que destacaven per la seva bellesa eren protegits en la seva totalitat dins una àrea determinada.

En l'actualitat, aquestes iniciatives s'han estès per tot el planeta. Els diferents governs mostren satisfets els parcs nacionals com el resultat de la seva vocació pro-

teccionista. La realitat, però, mostra que el grau de preservació i l'ús a què són sotmesos aquests espais, varia substancialment d'uns països a d'altres. Malgrat tot, constitueixen un important valor patrimonial, que les societats de final de segle han de gestionar segons com entenguin el futur del binomi societat-medi natural. En línies generals, i a la majoria dels casos, els espais protegits es troben presoners d'una contradicció inherent al seu origen: "es mira i no es toca, es toca una miqueta o ni una cosa ni l'altra". Les decisions, i en qualsevol cas la seva execució, no són senzilles.

Creació de Yellowstone com a primer parc nacional

L'origen de Yellowstone com a espai protegit ha estat sempre considerat pels nord-americans com una conquesta molt significativa i important en la història del seu país. Fou pel març de 1872 quan la mà del president Ulysses S. Grant signà l'acta de la seva creació. Acabava

Foto 2: Nombrosos grups de voluntaris dirigits per guardes forestals han estat realitzant tasques de neteja en algunes de les zones cremades (Foto: autor)



Nota:

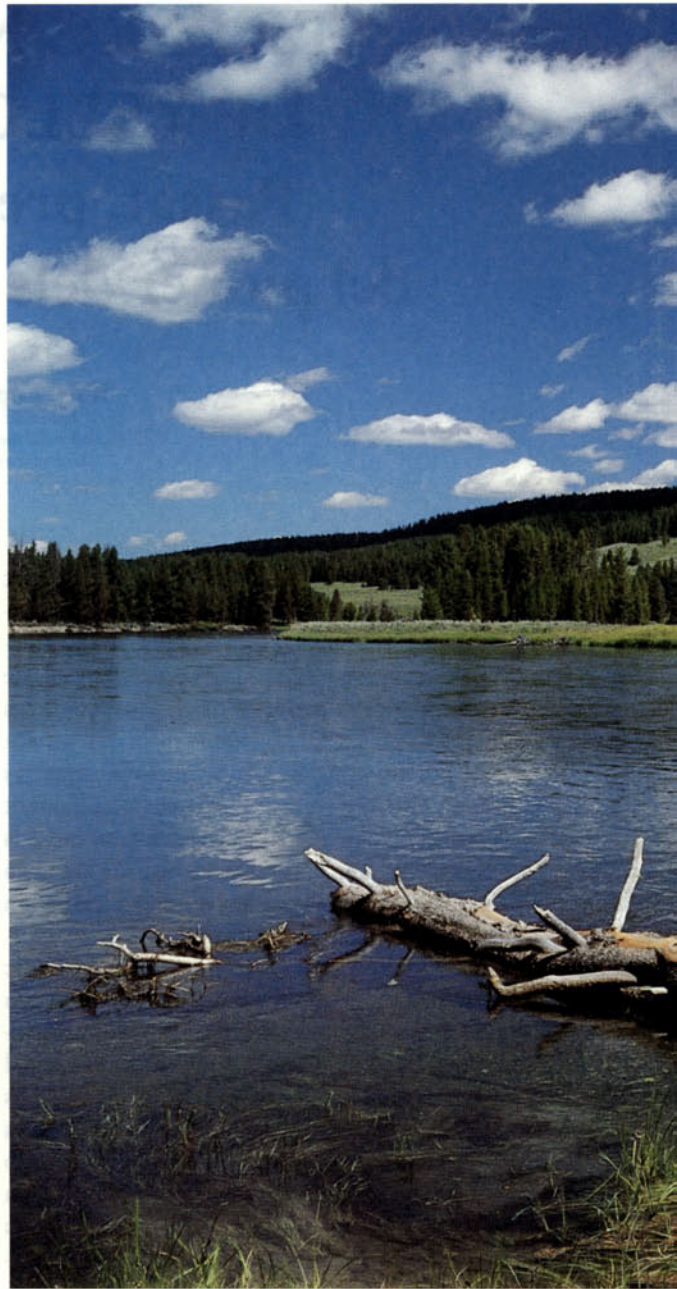
1. El director del *Park Service* de Yosemite assenyalava en una entrevista: *Our parks have been called islands of hope* (Els nostres parcs han estat qualificats com a illes d'esperança). *National Geographic Magazine*, volum 156, núm. 1, pàg. 59. Juliol, 1979.

de néixer el primer parc nacional del món. Els indis feia temps que s'havien establert a la zona, no sense respecte i temor. Per a molts d'ells, els sorolls i esbufecs de la terra no podien ser sinó signes d'esperits malignes. Els territoris eren ocupats pels bannock, els shoshone i d'altres tribus quan el primer blanc, John Colter, va explorar la regió pels volts de l'any 1807. A mitjans del segle, els trampers van recórrer extensament la regió, a la caça de pells. El 1871 hi arribà una expedició dirigida pel geòleg Ferdinand V. Hayden. Les extraordinàries fotografies preses per William Henry Jackson van convèncer el Congrés i el president a estendre la signatura que marcaria el seu futur com a parc nacional.

Des d'un començament, el foment dels parcs nacionals als Estats Units d'Amèrica s'ha basat en dos criteris fonamentals: en primer lloc, considerar aquests espais com "un indret vital per al benestar dels pobles", i, en segon lloc, la prioritat de "conservació dels recursos biològics". El parc nacional és considerat un territori singular per les seves meravelles naturals, se segrega per conservar-lo en estat salvatge i dedicar-lo a l'ús i a la inspiració del poble. Stephen Mather resumia l'esperit d'aquests espais quan assenyalava: *They belong to everyone now and always* (Pertanyen a tothom ara i per sempre)³.

El contacte amb la naturalesa té, en el cas del ciutadà nord-americà, connotacions patriòtiques. La jove nació es va formar alhora que s'anaven colonitzant nous territoris. Aquests episodis, relativament recents, són records amb freqüència com la gènesi històrica que ha donat lloc a la "Gran Amèrica", la qual cosa provoca que el sentiment d'unió amb la terra es mantingui ben viu. Així, la vida "naturalitzada" esdevé un element identificatiu que apropa el nord-americà al seu país. Muntanyes, arbres i belleses naturals adquireixen, sovint, una simbologia d'immutabilitat que es transfereix a la història i als orígens de la nació.

Durant els primers anys, Yellowstone era parc nacional únicament de nom. Els trampers i els caçadors hi continuaven les seves activitats. L'exèrcit en va assumir el control el 1886. Durant el primer decenni del present segle, segons les cròniques de l'època, la situació dels parcs, en general, era lamentable i caòtica. En un número especial del *National Geographic Magazine*⁴, dedicat als parcs nacionals, es fa referència a un fet, ocorregut el 1912, que va marcar de forma determinant el futur d'aquests espais. L'article situa el fet a l'illa de Cape Breton, a Nova Escòcia, on dos personatges, obligats a refugiar-se d'una tempesta, van passar llargues hores conversant del futur de paratges situats a milers de quilòmetres d'allí. Un d'aquests homes, Franklin K. Lane, es va convertir poc temps després en secretari de l'Interior del president Wilson; l'altre, Gilbert H. Grosvenor, a més d'un acèrrim defensor de la natura, era l'editor de la *National Geographic Society*. Quatre anys després



d'aquelles primeres converses, van començar a donar fruit les gestions i el treball realitzat en els cercles influents nord-americans: neixia el *National Park Service* (NPS).

Aquest organisme va ser creat pel Congrés, amb el propòsit fonamental de fer realitat l'esperit pel qual s'havia decidit protegir determinats territoris. Això sig-

Notes:

2. Sterling Yard, pàg. 2. 1949.

3. *National Geographic Magazine*, volum 130, núm. 1, pàg. 1. Juliol, 1966.

4. *National Geographic Magazine*, volum 130, núm. 1, pàg. 2. Juliol, 1966.



Foto 3: Yellowstone és considerat com un escenari quasi espiritual en la relació que s'estableix entre els nord-americans i el seu país

(Foto: autor)

nificava aconseguir que els parcs, monuments i reserves naturals conservessin intactes, per al gaudiment de les futures generacions, tant els paisatges i els objectes naturals i històrics com la vida natural que s'hi desenvolupa.

A jutjar per la bibliografia consultada, se segueix posant de relleu, encara avui, la creació d'aquesta entitat, com a pilar bàsic del funcionament dels espais protegits als Estats Units d'Amèrica. El NPS es va constituir com l'òrgan executiu per a la gestió directa i efectiva dels parcs nacionals. Un cop els ideals van estar formulats, el pas següent requeria assegurar-ne la concreció i l'execució.

Es va posar èmfasi en la viabilitat, i això volia dir que calia determinar clarament qui havia de dur a terme la gestió i com es menaria.

Sota de Yellowstone, a la regió de Jackson Hole, separats del parc per una estreta franja de territori, es troben uns altres paratges excepcionals, The Tetons, declarats parc nacional el 1929. L'esperit de la política d'espais protegits va calar profundament en la població nord-americana i es va convertir en un tema popular d'interès comunitari. Grans personatges de la vida pública es declararen defensors d'aquest esperit. Així, John

Rockefeller, Jr. va adquirir, gradualment, terres a Jackson Hole, i el 1950 les regalà a l'Estat per incorporar-les al Parc Nacional de Grand Teton. Finalment, el 1972 el John D. Rockefeller, Jr., Memorial Parkway connectà ambdós parcs, que a efectes pràctics poden considerar-se com un de sol.

L'espai físic i la vida natural

El territori on s'estén l'actual Parc Nacional de Yellowstone ocupa 896 808 hectàrees, la major part a l'Estat de Wyoming, amb dues franges als Estats d'Idaho i de Montana. El cor de Yellowstone és format per un gran altiplà volcànic encerclat de muntanyes. Tot i els magnífics boscos de pins i avets, i els extensos prats subalpins, les veritables responsables de la riquesa de la vida en aquesta regió són les aigües termals. Els guèisers aporten els minerals que nodreixen les algues, i bacteris dels quals s'alimenten mosques i insectes essencials per a l'existència d'altres insectes i ocells. La calor del subsòl fon la neu i permet així l'existència de pastures a l'hivern, les quals constitueixen la principal font d'aliment de la major part dels 93 000 ants, 2 700 bisons, centenars de *bighorn sheep* (*Ovis canadensis*) i antílops americans. Aquests i d'altres animals es desplacen fins i tot més enllà del parc buscant aliment i refugi.

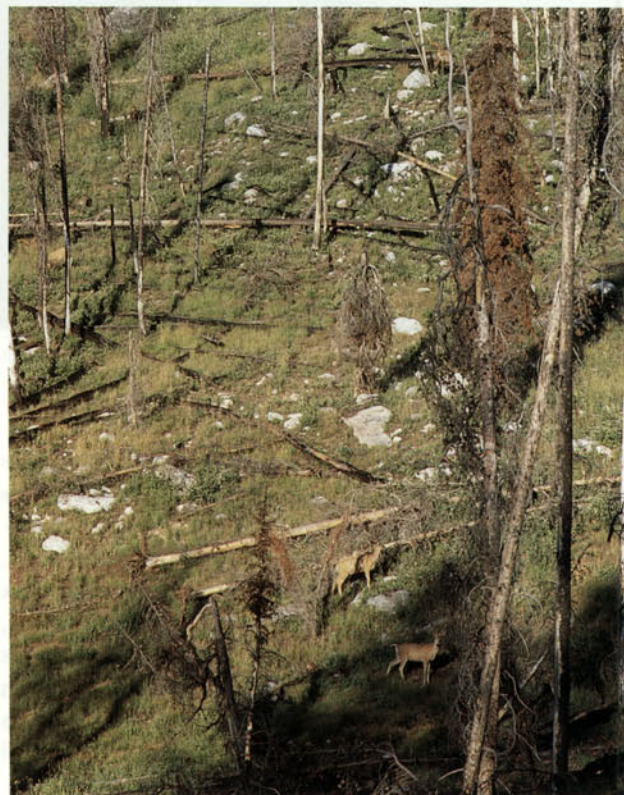
Algunes espècies autòctones, com el llop gris, van ser deliberadament eradicades com a feram a començaments de segle. Les propostes per tornar-les a introduir a Yellowstone enfronten avui dia conservacionistes, agències federals i ranxers. Actualment, però, d'altres espècies podrien desaparèixer d'aquests territoris. Hom creu que sols resten a la regió uns dos-cents exemplars d'ossos *grizzly*, dels quals menys de 45 serien femelles adultes. Malgrat que la població d'ossos sembla estable, els experts no es posen d'acord en el nombre i s'acusa el NPS de fer estimacions excessivament optimistes. Molts ossos han estat abatuts de forma accidental, però els caçadors furtius i els ranxers constitueixen una greu amenaça degut als exemplars que segueixen caçant deliberadament.

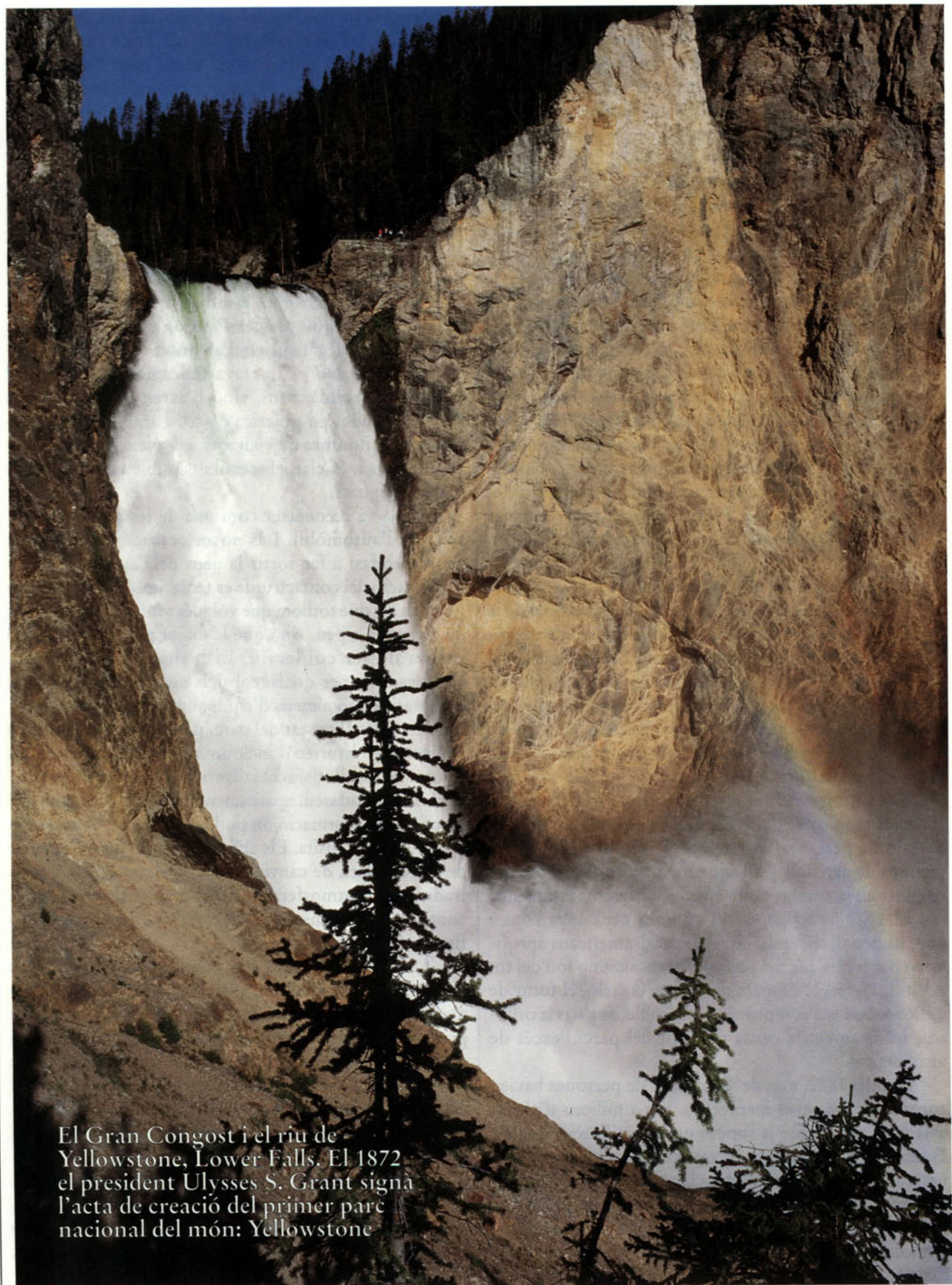
Les peculiars característiques geològiques van ser l'element principal a l'hora de decidir protegir aquest territori. Yellowstone té el sistema més important de fumaroles, fonts termals i guèisers de tot el món. Hi ha nou conques principals de guèisers, i més de cent agrupacions de calderes d'aigua bullent disperses en una àrea de 4 662 km². El Gran Congost del Yellowstone, segon en grandària després del Gran Congost del Colorado, representa una atracció única. És una veritable finestra a l'interior de la Terra, que evidencia l'acció permanent de les forces geològiques. El llac de Yellowstone representa la massa d'aigua més important per damunt dels 2 200 metres al continent americà, amb 176 km de costa, 360 km² de superfície i una profunditat màxima de quasi cent metres.



Foto 4: Bosc cremat durant l'incendi del 1988. Àrea propera al Mont Washborn (3 122 m)
(Foto: autor)

Foto 5: La línia d'actuació bàsica procura limitar l'impacte humà a les vies de comunicació per mantenir les àrees interiors en estat natural
(Foto: autor)





El Gran Congost i el riu de
Yellowstone, Lower Falls. El 1872
el president Ulysses S. Grant signa
l'acta de creació del primer parc
nacional del món: Yellowstone

(Foto: autor)

Pel que fa a la història geològica pròpiament dita, el parc inclou des de formacions molt antigues a molt modernes. A la banda nord es pot observar granit metamòrfic, esquist i gneis, tots amb una edat de 2 a 3 bilions d'anys. Materials paleozoics apareixen en formacions a Gallant Range, mentre que els pertanyents al Mesozoic es troben al Yellowstone's Mt. Everts.

El vulcanisme de començaments del Terciari originà la Serralada d'Absaroka, situada a l'extrem est del parc. Durant aquest període van créixer i es cremaren successivament amplis boscos, tal com demostren les restes d'arbres fossilitzats trobades a Specimen Ridge. L'activitat volcànica dels darrers dos milions d'anys va originar els basalts que formen els altiplans del parc. Les erupcions més recents, interfoliades amb els dipòsits glacials del Plistocè, han servit per datar els avanços i retrocessos de les glaceres. L'evidència indica que aquestes van cobrir la regió tres o quatre vegades en els passats 300 000 anys. A partir del final de la darrera glaciació, fa menys d'11 000 anys, és a dir, un període insignificant pel que fa a la vida del parc, les plantes i els animals van envair el territori. Per aquesta raó, l'actual món vegetal va iniciar el seu desenvolupament en un passat no massa llunyà.

La política de gestió: el *Master Plan*

Una aproximació a la distribució jurisdiccional de la regió de Yellowstone mostra una àrea dividida en comtats, estats i àmbits d'actuació federals. La cooperació i el compromís, tot i que són essencials, no sempre resulten fàcils. I menys encara quan es fa imperatiu un ús ètic del territori per continuar perpetuant els límits naturals de l'ecosistema del parc. Per aquesta raó va néixer, el 1960, el *Greater Yellowstone Coordinating Committee* (GYCC), format per representants del parc, dels serveis forestals regionals i del NPS. Aquesta entitat no imposa decisions, però ajuda a definir i resoldre problemes comuns de gerència i solucionar els buits que es puguin originar en la comunicació entre els diferents estaments.

El 1972 Yellowstone va complir cent anys com a parc nacional, aniversari que els nord-americans aprofitaren per fer balanç del període. El resultat no fou del tot positiu. Un segle després de la seva creació, el futur de Yellowstone era compromès. El problema s'havia originat, irònicament, a causa de l'èxit del parc: l'excés de visitants.

Des del 1872, més de 48 milions de persones havien contemplat les seves meravelles. Per a milions d'altres, solament el seu nom ja suposa una identificació amb els Estats Units d'Amèrica. Si aquest excepcional paisatge natural havia estat protegit de la seva destrucció durant tot aquest temps, calia basar els plans de gestió en les realitats actuals i les necessitats del futur. Per exemple, el sistema de carreteres del parc i les instal·lacions i hostatgeries per passar la nit es van construir per donar resposta

a les exigències de l'era del cavall i la carreta. Res de tot això no era suficient al darrer terç del segle XX.

Els objectius amb els quals va ser creat Yellowstone semblaven haver entrat en flagrant contradicció: preservar un espai natural amb les mínimes alteracions, i que aquest servís per al gaudiment de la població. Yellowstone havia de ser protegit i preservat, però també ser visitat i, en definitiva, usat. No es podien tancar els seus límits, però encara menys obrir-lo a tots els visitants sense establir regulacions. Un ús sense control podria significar la fi de Yellowstone; i si això arribés a succeir, suposaria el fracàs de l'objectiu amb què va ser creat el NPS.

Per tal de fer front a la situació, aquest organisme va redactar un nou *Master Plan* on es van recollir els criteris amb què s'haurien d'afrontar i superar els reptes del futur. No es tractava únicament de formular precises especificacions, sinó d'assenyalar propostes per ser posades en pràctica d'acord amb el temps disponible, el nombre de visitants, els avenços científics i tecnològics i, és clar, els recursos públics i privats que fossin assignats.

El pla va reconèixer com una de les amenaces més serioses l'automòbil. Les noves actuacions havien de posar l'èmfasi a fer sortir la gent dels cotxes i canviar l'orientació del contacte que es tenia amb la natura. Això no volia dir que tothom que volgués visitar el parc hagués de creuar-lo a peu, sinó que la major part del transport hauria de ser col·lectiu. El visitant que arribés a Yellowstone, per qualsevol dels cinc punts d'entrada, disposaria de tota mena d'equipaments turístics concentrats en àrees al costat del parc, però no a dins: Aquests equipaments haurien d'incloure supermercats i botigues de queviures, allotjaments diversos d'acord amb les possibilitats de cadascú, aparcaments, estació d'autobusos i un centre d'informació on poder obtenir tot el necessari per preparar la visita. Els allotjaments situats a l'interior del parc havien de canviar el seu caràcter d'hostatgeria tradicional i l'atmosfera d'hotel per afavorir un clima de contacte més intens amb la natura que els envoltava, o fins i tot ser suprimits.

A les àrees amb més concentració de visitants, com per exemple Old Faithful, s'havia d'organitzar un sistema d'autobusos per transportar-los als punts d'interès principals i tornar-los de nou al punt de sortida. Aquesta combinació de transport col·lectiu i centres de serveis en els punts d'entrada del parc, hauria de permetre al NPS concentrar-se en els serveis propis d'un espai natural amb la finalitat d'ajudar els visitants a treure el màxim profit de la seva estada.

L'objectiu prioritari del pla consistia en la millora de les oportunitats per tal que la natura restaurés l'ecosistema originari; per aquesta raó es va considerar de vital importància la reducció del trànsit, de les carreteres i de les construccions a l'interior del parc.

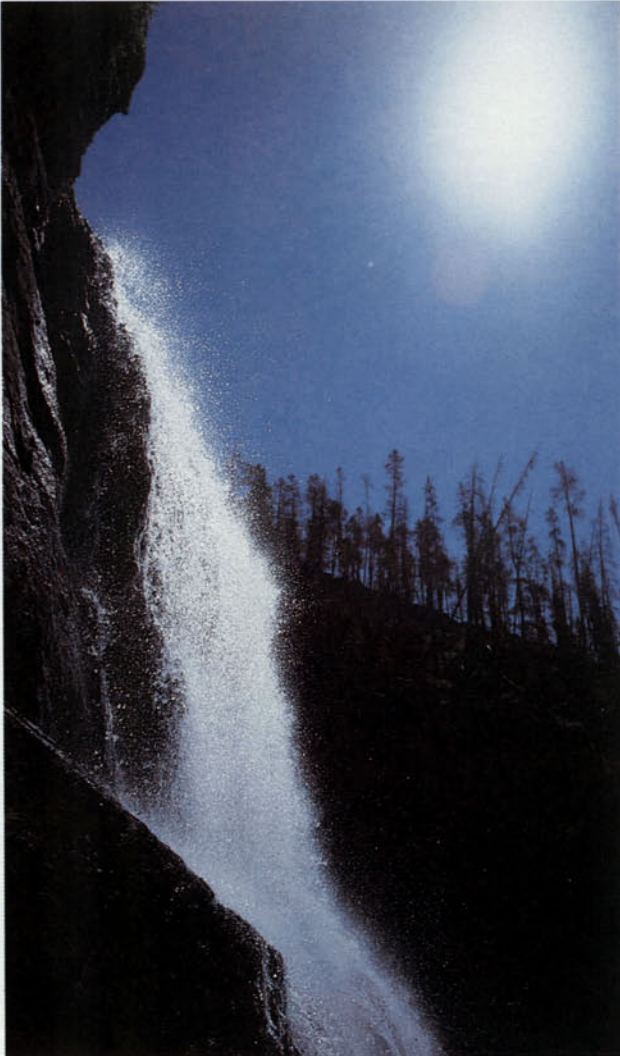


Foto 7: El terrible incendi de la tardor del 1988, lluny de ser considerat una catàstrofe, ha afeïgit, segons els responsables del parc, una atracció més a la llista que ja té Yellowstone (Foto: autor)

Foto 8: Yellowstone té actualment uns 2 700 bisons, descendents dels exemplars comprats i importats a inicis del segle XX (Foto: autor)



Situació actual i futures línies d'actuació

En l'actualitat, la reducció del trànsit és un dels aspectes on s'han aconseguit resultats més minsos. Tot i que hi ha una línia d'autobusos que recorre el parc, el nombre de vehicles gairebé s'ha doblat en menys de vint anys. Durant els mesos de juliol i agost, entre les 11 i les 3 de la tarda, poden arribar més de mil automòbils cada hora a la zona d'Old Faithful. Durant l'estiu del 1917 van entrar al parc 5 000 vehicles. El 1971 el nombre total fou de 573 742, mentre que a finals de novembre de 1990 la xifra ascendia ja a 963 166 unitats.

Pel que fa al nombre de visitants, des de l'1 de gener al 30 de novembre de 1990 havien entrat al parc 2 839 971 persones, més del nombre total del 1989, i era d'esperar que la xifra global del 1990 superaria els tres milions⁵. Amb raó, James Brandy, un dels guardes forestals del parc, es queixava que havia de passar la major part del seu temps solucionant problemes de trànsit⁶.

Pel que fa a la dècada dels noranta, l'augment de visitants segueix sent una preocupació central en la gestió del parc. Com a línia d'actuació bàsica, es procurarà limitar i restringir l'impacte humà concentrant-lo en les vies de comunicació que travessen el territori, per tal de mantenir les àrees interiors en estat natural sense que la presència de l'home sigui significativa. Per aquesta raó, al parc s'han definit tres zones generals: zona natural, zona històrica, zona de desenvolupament⁷.

La *zona natural* es troba dividida en dues subzones: de vida salvatge i d'ambient natural. La major part de les terres del parc tenen la classificació de subzona de vida salvatge. Es divideixen en deu unitats, separades per la xarxa de carreteres. La subzona d'ambient natural engloba les terres que es mantenen en condicions naturals i que serveixen de coixí entre les carreteres o àrees de desenvolupament i les de la subzona de vida salvatge.

La *zona històrica* té com a finalitat preservar, protegir i interpretar les fonts culturals i històriques del pas de l'home pel parc, els seus assentaments, museus, etc. Menys de l'1% de les terres del parc són incloses en aquesta categoria.

La *zona de desenvolupament* està concebuda per acollir els serveis necessaris per a la gestió i la visita del parc, i inclou també menys d'un 1% del territori total.

El Parc Nacional de Yellowstone té actualment un pressupost anual aproximat de 16 000 000 de dòlars. Els diners són assignats pel Congrés dels Estats Units d'Amèrica i permeten cobrir gairebé totes les despeses de funcionament del parc; això inclou els centres de visi-

Notes:

5. Dades proporcionades directament per la *Public Affairs Office*, de Yellowstone.
6. *National Geographic Magazine*, volum 156, núm. 1, pàg. 32. Juliol, 1979.
7. Segons la distribució que apareix al *Master Plan*.

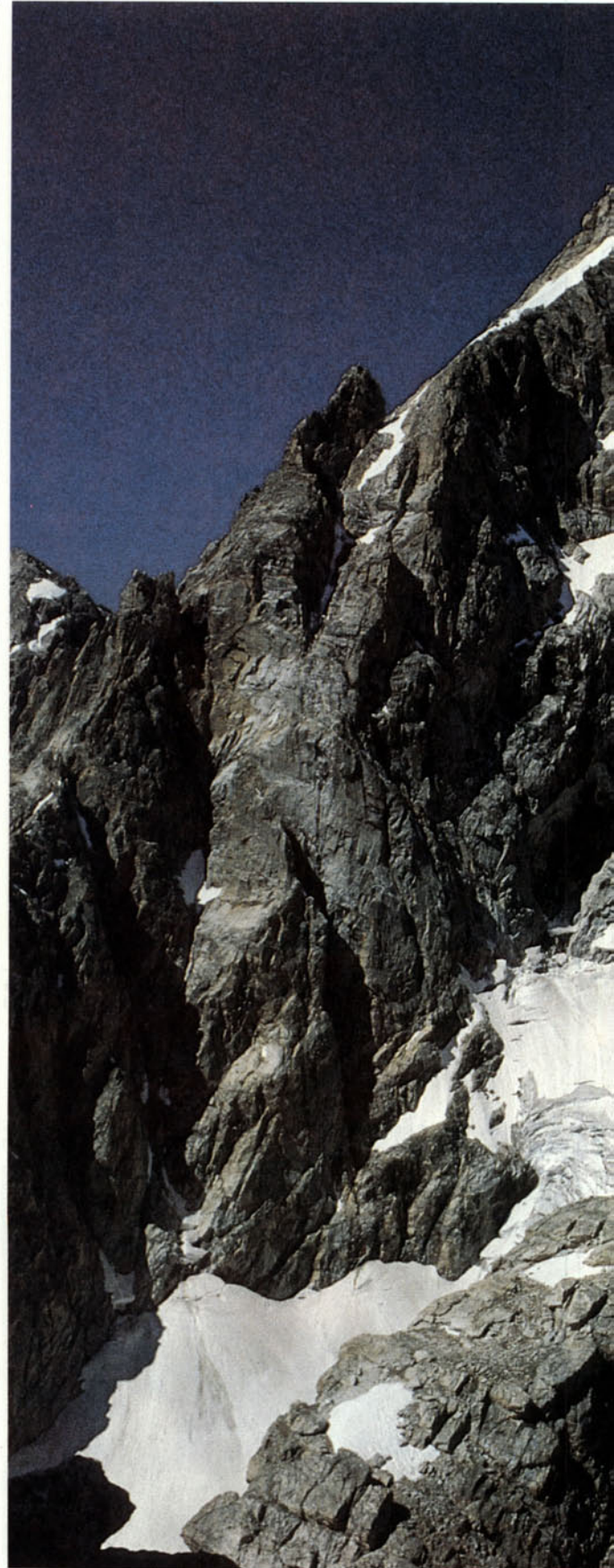
tants, les oficines i estacions dels guardes forestals, els càmpings, el manteniment de carreteres i camins, i els serveis que ofereix el NPS al parc. Aquesta entitat té una plantilla permanent de 307 persones, de les quals aproximadament 70 són guardes forestals. Durant l'estació d'estiu es contracten temporalment 511 persones més, de les quals 180 són guardes forestals⁸.

Per al públic en general, el nom de Yellowstone va lligat als simpàtics "Iogui" i "Bubu". Aquests dos personatges són els divulgadors d'una època, d'una manera de fer i d'un determinat concepte de parc nacional. Són part de Yellowstone, a l'igual que els soferts guardes forestals que procuren que els visitants del parc no confonguin els dibuixos animats amb els óssos de veritat, als quals, de fet, també els encanten les deixalles del berenar familiar. I és que, aquests homes, no sols han de preocupar-se de tenir cura de la natura, sinó de com guiar i tractar els milers de turistes que visiten el parc.

Els guardes forestals tenen una formació àmplia i, sovint, coneixements especialitzats en d'altres camps, com per exemple narcòtics. Amb els visitants han arribat també els problemes socials i de medi ambient que pateixen les ciutats d'on provenen. L'índex d'augment de la delinqüència supera el de la resta del país. Per aquesta raó, es creà un cos especial, *U.S. Park Police*, amb seu a Washington, que està sempre llest per ser transportat a qualsevol indret en cas de conflictes especials.

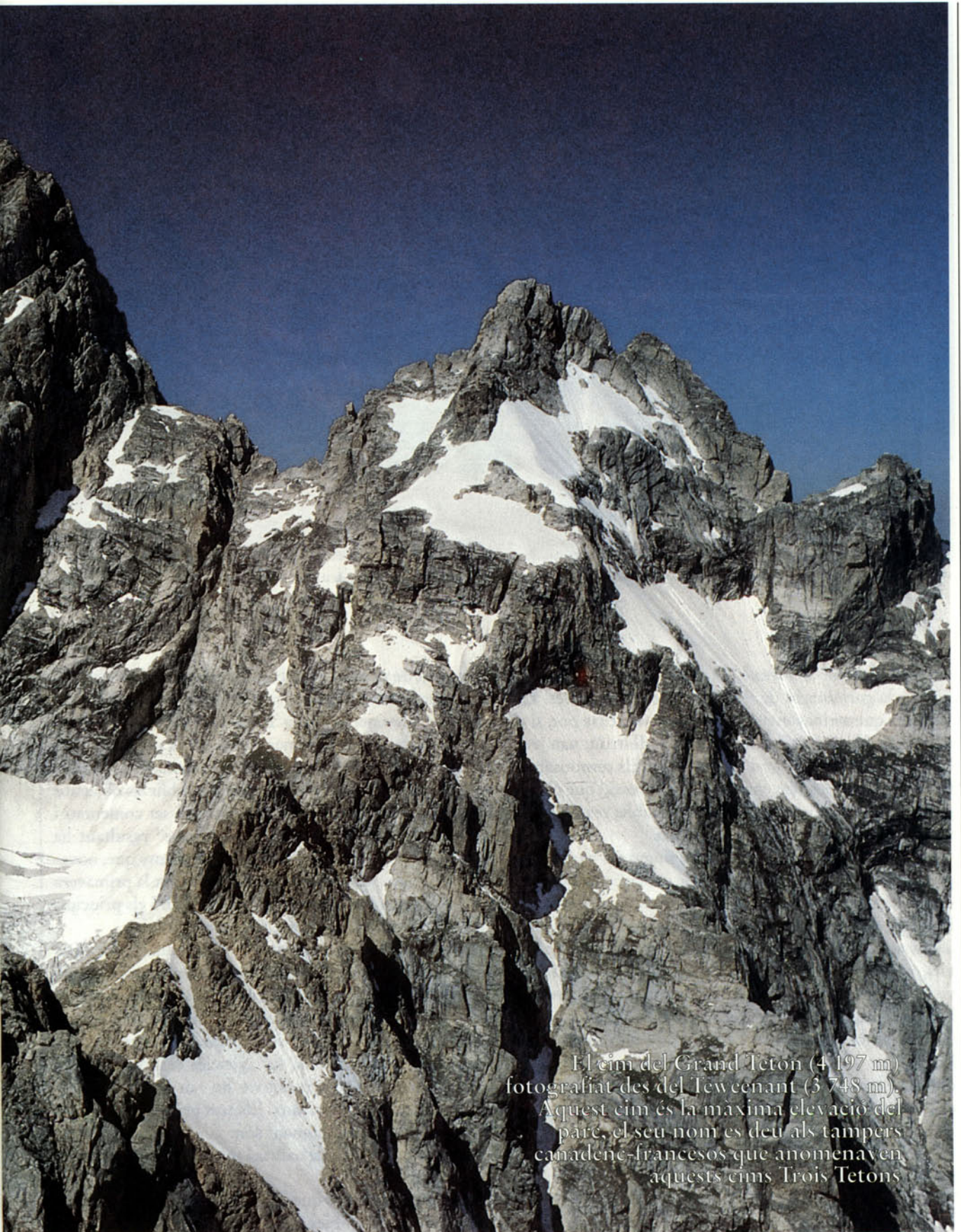
Hom queda sorprès en comprovar l'esperit d'adaptació i superació amb què els responsables del parc fan front a les eventualitats. Pel que fa a les qüestions que se susciten en recordar els enormes i terribles incendis de la tardor del 1988; l'actual superintendent, Robert Barbee, assegura: "El parc no ha estat destruït. De fet, el que va ser anomenat com l'esforç més gran i perllongat fet mai per bombers, és ara anomenat com l'esdeveniment ecològic més significatiu en la vida dels parcs nacionals. Aquells de nosaltres que som prou afortunats per presenciar la regeneració de la vida després dels focs, estem veient operar a la natura a gran escala, a una escala rarament observable en aquest món d'avui. Això no és tan sols un espectacle per als ecologistes i investigadors; ho és per a tothom, constitueix una oportunitat única en molts segles. La vida salvatge, els milers de fenòmens termals, els rius amb salmons i l'escenari de muntanyes estan encara al seu lloc, els focs del 1988 han afegit una atracció més a la llista que ja té el parc"⁹.

L'estiu següent als focs, encara no feia un any, les plantes petites havien començat a créixer a un ritme deu



Notes:

8. Dades proporcionades directament per la *Public Affairs Officer*, de Yellowstone.
9. Citat a *Yellowstone Guide. A Pre-Trip Planning Publication Produced by the National Park Service*, pàg. 1. Estiu, 1989.



El cim del Grand Teton (4 197 m)
fotografiat des del Teweenan (3 748 m).
Aquest cim és la màxima elevació del
parc, el seu nom es deu als tamers
canadenc-francesos que anomenaven
aquests cims Trois Tetons

(Foto: autor)



Foto 10: Yellowstone compta amb el major sistema de guèisers i fumaroles del món que mostren part de la febril activitat amagada al subsòl del parc

(Foto: autor)

vegades superior al normal. La claror accelerava i multiplicava la germinació de les llavors de les coníferes. Els visitants que arribaven per comprovar, no sense por, si el seu estimat Yellowstone havia quedat destruït, van trobar-se amb el naixement d'un nou parc. Els responsables feia temps que treballaven perquè la impressió que obtingués el públic fos la més favorable possible; res de catàstrofe, ans al contrari, el cycle continua.

La informació, un cop més, ha tingut un paper preponderant, i els visitants van poder conèixer, mitjançant cartells i maquetes situades als indrets corresponents, l'origen dels focs, el seu desenvolupament, com eren abans aquells paratges i de quina manera s'han vist afectats, així com també s'assenyala quina serà l'evolució previsible els propers anys. Ningú no sap dir si a Yellowstone hi va haver una tragèdia o que la natura és sàvia.

Els grans reptes que Yellowstone té plantejats en l'actualitat són, fonamentalment, integrar la varietat d'organismes governamentals amb capacitat de gestionar el medi natural i, d'altra banda, harmonitzar aquesta

necessitat de protecció amb els interessos del públic, a fi de poder mantenir la integritat de l'ecosistema més gran de la zona temperada de la Terra.

A partir dels suggeriments fets per la població de la *Greater Yellowstone Area* (GYA), el setembre de 1988 es va reunir el GYCC amb el propòsit d'establir els objectius bàsics per gestionar la zona. Aquests van ser comentats i esmenats per l'opinió pública. L'informe¹⁰ resultant ha estat publicat en un ampli i complet esborrany que, novament revisat i consensuat, haurà d'estar llest la primavera de 1991 i servirà per definir la visió de futur i els principis amb què es treballarà durant la propera dècada.

Aquest informe reconeix els extraordinaris valors de la regió, però no limita la definició únicament als valors ecològics, les seves característiques i els seus processos. El document manifesta que, al cap i a la fi, la vàlua d'aquest ecosistema únic es basa en criteris que responen a valors humans; i, d'altra banda, les agències responsables de protegir el *Greater Yellowstone* ho fan per satisfer els desigs de la societat humana. Els tres principis bàsics en què es basa aquest document són:

- Conservar el sentit de natura i mantenir la integritat de l'ecosistema.
- Fomentar activitats que siguin biològicament i econòmicament sostenibles.

Notes:

10. *Vision for the Future. A Framework for Coordination in the Greater Yellowstone Area* (draft).



Foto 11: Climbers Range és un indret especialment dissenyat per allotjar excursionistes i escaladors

(Foto: autor)

– Usar la coordinació i l'educació per protegir els valors de l'ecosistema.

El sentiment que actualment impregna tot l'esquema ecològic nacional nord-americà demana, en primer lloc, més parcs; en segon lloc, més cooperació entre les diferents agències governamentals, des de les que s'ocupen dels boscos fins les de caça i pesca; en tercer lloc, demana més parcs naturals prop de les zones urbanes per adequar-se a una població majoritàriament urbana. Finalment, es reclama una major protecció dels parcs naturals als mitjans informatius.

Yellowstone és, sens dubte, un gran parc en molts aspectes. La legislació, la política conservacionista i la gestió s'elaboren sempre amb prediccions de quines seran les condicions i necessitats en el futur; i sempre després de consultar l'opinió pública, intentant cercar en tot moment una àmplia base de consens. No cal dir els avantatges que per a nosaltres pot suposar seguir de prop les experiències nord-americanes i prendre nota de tot allò que pugui ajudar a la conservació del nostre patrimoni natural.

Data de recepció de l'original: 07.91

BIBLIOGRAFIA

- ELLIS, W.: "Yellowstone at 100. The Pitfalls of Success", a *National Geographic Magazine*, volum 141, núm. 5. Maig, 1972.
- Greater Yellowstone Coordinating Committee: *A Vision for the Future*. Agost, 1990.
- GROVESNOR, M.: "Today and Tomorrow in Our National Parks", a *National Geographic Magazine*, volum 130, núm. 1. Juliol, 1966.
- GROVESNOR, M.: "A Long History of New Beginnings", a *National Geographic Magazine*, volum 156, núm. 1. Juliol, 1979.
- HARTZOG, JR. G.: "Tomorrow in Our National Parks. Parkscape USA", a *National Geographic Magazine*, volum 130, núm. 1. Juliol, 1966.
- JEFFERY, B.: "Yellowstone. The Great Fires of 1988", a *National Geographic Magazine*, volum 172, núm. 2. Febrer, 1989.
- JORDAN, R.: "Will Success Spoil Our Parks?", a *National Geographic Magazine*, volum 156, núm. 1. Juliol, 1979.
- National Park Service: *Master Plan. Yellowstone National Park*. Denver, 1973.
- National Park Service: *Yellowstone National Park. Statement for Management*. Agost, 1986.
- ORTEGA, F.: "Yellowstone, la tragedia del oso Yogui", a *GEO*, núm. 34. Novembre, 1989.
- SOLÉ, J. I. BRETÓN, V.: "El paraíso perdido. La política española de parques naturales (1880-1935)", a *Geo-crítica*, núm. 63. Càtedra de Geografia Humana de la Universitat de Barcelona. Maig, 1986.
- STERLING YARD, R.: *Los parques nacionales de los Estados Unidos de América*. Revisió de l'edició original: STORY, I. F.: *Glimpses or Our National Parks*. National Park Service. Department of the Interior. Washington, 1949.
- WIRTH, C.: "Today in Our National Parks. The Mission Called 66", a *National Geographic Magazine*, volum 130, núm. 1. Juliol, 1966.

CIUDAD Y TERRITORIO



CIUDAD Y TERRITORIO es una publicación trimestral del INAP que desde hace más de 20 años se propone transmitir las reflexiones teóricas, los estudios y las experiencias más relevantes del urbanismo y la gestión municipal, con especial atención al entorno europeo y latinoamericano.

Con un importante apoyo gráfico e ilustraciones y con la colaboración de un equipo de expertos y corresponsales, **CIUDAD Y TERRITORIO** intenta, a través de sus casi 100 números editados, ser un instrumento útil, tanto para aquéllos que planifican y gestionan la ciudad como para los que reflexionan sobre el hecho urbano.

Cada edición de **CIUDAD Y TERRITORIO** se completa con información bibliográfica y recopilación documental sobre los temas más relevantes abordados en el número.



DIRECCION: Carmen Gavira Golpe. DIRECTOR ADJUNTO: Joaquín Jalvo Mínguez. SECRETARIA DE REDACCION: Mercedes de Lope Rebollo y Luis Sanz Fernández.

CONSEJO DE REDACCION:

PRESIDENTE: José Constantino Nalda García, Presidente del INAP. VOCALES: Angel Aparicio Mourelo, Antonio Bonet Correa, Antonio Fernández Alba, Ramón Ganyet Solé, Javier García-Bellido García de Diego, Eduardo García de Enterría, Carmen Gavira Golpe, Josefina Gómez Mendoza, Fernando González Bernáldez, Jorge-Enrique Hardoy, Laureano Lázaro Araujo, Jesús Leal Maldonado, Ramón López de Lucio, Santos Madrazo Madrazo, Angel Menéndez Rexach, Luis Moya González, Manuel Ribas Piera, Javier Russinés y Torregrosa y Carlos Sambricio Echegaray.

COLABORADORES CORRESPONSALES:

Gustavo Bacacorzo (Perú), Giuseppe Campos Venuti (Italia), Thomas F. Glick (América del Norte), Alicia-María González (América del Norte), Maruja Gutiérrez (Bélgica), Samuel Jaramillo (Colombia), Claude Lelong (Francia), Rubén Pesci (Argentina), Nuno Portas (Portugal), José Luis Ramírez González (Suecia), Juan Rodríguez Lores (Alemania) y Roberto Segre (Cuba).

EDITA: MINISTERIO PARA LAS ADMINISTRACIONES PUBLICAS
SECRETARIA GENERAL TECNICA
INSTITUTO NACIONAL DE ADMINISTRACION PUBLICA

Depósito legal: M. 10422-1970
CODEN: CITEEL
ISSN: 0210-0487
NIPQ: 329-89-013-X

DIRECCION, REDACCION Y ADMINISTRACION:
Santa Engracia, 7.
28010 MADRID

Tel. (91) 446 17 00.
FAX: (91) 445 08 39.

Suscripción anual: 6.000 ptas. (trimestral).
Número sencillo: 1.500 ptas.
Número doble: 3.000 ptas.
Más 6 por 100 de IVA y 200 ptas. de gastos de envío.